խան), Լիտրերնից եւ Խալխուից¹, *հասնում է* *Վհկայ դուռը եւ խառնւում Թորղումին։* *Օղեկ առ-ը աջ կողմից ընդունում է՝* Սիլերեն *առ-ը համանուն գեղից. իսկ ձախից ընդունում է՝* Խոջենց, Բագիր, Ալուճօր, Սրբահան. *իսկ* Կազան-բաշի *լեռներից իջնող* Ջիարէթ *առ-ը, որ սկիզբն է առնում* *Ջիարէթ լճից*, Ոլուխլի, *սկսւում է* Կոնդերից (*Թիքմէ*), Զատոք, Գոչուն *աւերակներից, որոնք ոռոգում են* Փաշա-Փագի²,

¹ Խախու վանքի անունն ու հռչակաւոր Մեծամօր տաճարը յիշեցնում է պատմական Խախ գեղը-Լուսաւորչի կալուածը։ Այս գեղի իսկական անունը նոյնպէս Խախ է բայց կոչւում է Խախու վանք՝ սեռական հոլովով։ Այս տաճարը ոչ միայն մեծութեամբ, գմբէթով եւ գեղեցկութեամբ անհամեմատ բարձր է Երզնկայի Խախ-ից. այլ սրա մօտ գտնուած լճակներն ու վիշապական արձանները կասկած են բարձրացնում, թէ արդեօք այս չէ իսկական Խախը։ Մանաւանդ Ոլուխլի ձորի մշտադալար մարգերը արդեօք Անահտին նուիրուած սպիտակ արջառների եւ ձիերի արօտները չէին։

² Գոչուն եւ Ջիարէթ (Ջուհորաթ) առ-րի ակունքի մօտ են Փաշա-Փագի աւերակները. որոնք Ճորոխի ակունքի՝ Ջերմես վտակի բղխած վայրից ընդ ամենը 5-կիլոմետր հեռաւորութիւն ունին եւ սրանից իրարից բաժանում է Կազան-Բաշի գ-րը։ Ինչպէս ընդարձակ է բազմազան շինութիւններով Ցուրէն Շէհերի աւերակները Ջերմեսի, Կարագաշլի ակունքների մօտ, նոյնը նկատելի է Փաշա-Փագում, այն տարբերութեամբ, որ Փաշա-Փագում շատ երկար իրենց գոյութիւնը պահպանել են այդ աւերակները, մինչեւ Լալա-Փաշայի խժդժութիւնները. այն ինչ Ցուրէն-Շէհերը նրանից 4—5 դար առաջ կործանուած է եղել։ Երեւում է, որ Փաշա-Փագի կալուածատէրերը ժամանակին ճկունացել, յարմարուել են Սելջուք եւ Օսմանեան վարիչների հետ, տիրել են իրենց ժառանգական կալուածներին կարեւոր հարկն ու տուրքը վճարելով. քաշ